

Rezidba ukrasnog grmlja i drveća

Za skladan rast ukrasnog grmlja i drveća svakako je važno redovito pravilno hortikulturno orezivanje, dovoljne količine svjetlosti, ali i pravilna i redovita gnojidba (prirodnim ili mineralnim gnojivima).

Rezidba potiče rast biljke, daje joj skladan oblik, potiče cvatnju i stvaranje plodova kod voćaka i grmovitih voćaka. Provodi se pri sadnji mlade biljke i nastavlja se tijekom čitavog njezinog života. Rezidba drveća provodi se samo zbog održavanja biljke i ne treba se provoditi svake godine, nego svakih tri do pet godina, ovisno o vrsti. Rezidba je potrebna i zbog ograničavanja širine, koju zauzima neko stablo, naročito u malom vrtu. Niske grane koje su mnogo slabije hranjene biljnim sokom povent će nakon nekoliko godina, stablo će ogoljeti, a glavne grane koje su postale preduge i prijete da će se slomiti, treba jače prikratiti.

Treba paziti da rez ne bude ni previše blizu pupa, ali ni predaleko od njega. Uvijek treba orezati granu 4 do 6 mm iznad dobro vidljivog pupa. Odatle će krenuti novo grananje potaknuto rezidbom. Poželjno je da je taj pupoljak smješten s vanjske strane grma ili krošnje stabla jer tako nova grana neće ugušiti središte biljke, nego će popuniti njezin habitus. Treba odrezati ukoso, tako da se donji dio reza nalazi na suprotnoj strani od pupa.

Najbolje vrijeme za rezidbu je kada vegetacija izlazi iz razdoblja zimskog mirovanja, tj. u ožujku. Grmovi koji cvatu u rano proljeće, zbog stvaranja cvjetnih pupoljaka u prethodnoj godini, rezat će se nakon cvatnje jer u protivnom bi cvatnja bila vrlo oskudna ili je uopće ne bi bilo.

Treba li jako ili slabo orezati ovisi o snazi grma ili stabla. Odrežemo li grane vrlo kratko, to će potaknuti snažan rast, ali ako se primijeni blagi rez, samo na vrhove grana, ograničit će se rast. Može se reći da se slabi grm treba jako orezati, dok se snažni grm treba jedva prikratiti. Takav postupak može se primijeniti na različite grane jednog te istog stabla.

Potrebno je razlikovati uzgojni rez od reza za pomlađivanje. Uzgojni rez izvodi se svaku godinu dok se pomlađivanje provodi kod starijih, već izraslih grmova koji pomalo gube na ukrasnoj funkciji. Ne orezuju se svi grmovi na isti način.

Vrste: Forsythia, Deutzia - vrtna mirta, Philadelphus - pajasmin, Symphoricarpus - biserak, Tamarix - tamarika

Svake godine orezuje se nakon cvatnje. Najstariji izbojci uklanjaju se u bazi. Cvatući izbojci režu se do mladih bočnih izbojaka ili pupova. Za pomlađivanje grma vrši se povratni rez.

Hybiscus syriacus

Svake godine u kasnu zimu ili rano proljeće (veljača, ožujak) režu se izbojci koji se ne uklapaju u formu grma iznad drugog ili trećeg pupa, uklanjaju se suhe grane, ako ih ima, bolesne ili sve one koje rastu prema središtu grma. Reže se uvijek iznad pupa koji je smješten s vanjske strane grma.

Syringa vulgaris - jorgovan

Nakon cvatnje u svibnju treba orezati izbojke koji nose ocvale cvatove režući ih ispod cvatova, a iznad mladih pupova koji su usmjereni prema vanjskoj strani grma. Mladi izbojci koji će izrasti iz tih pupova popunit će grm i neće ugušiti središte biljke.

Vrsta: Hydrangea macrophylla - hortenzija

Rez se vrši u rano proljeće, režu se prošlogodišnje cvjetne glavice do prvog pupa ili para pupova. Starije grane režu se jače jer su sklone ogoljivanju u podnožju. Treba odrezati suhe i preslabe mladice koje guše središte grma i koje neće cvjetati. Nikako se ne smiju odrezati snažne izbojke koji niču iz podnožja jer su na njima formirani cvjetni pupovi.

Vrste: Spiraea douglasii, Spiraea japonica, Spiraea × vanhouttei - suručice, Calycanthus floridus - ananas grm

Vrstama koje cvatu u proljeće treba odrezati izbojke koji su ocvali iznad grananja te prikratiti do pola snažne grane u bazi koje nisu cvale. Tako će se potaknuti brojno grananje koje će nositi cvjetove sljedeće proljeće. Svakako treba ukloniti sve stare i suhe grane, a ostaviti sve izbojke koji su nastali početkom proljeća. Suručice koje cvatu ljeti treba ore-

Slika 1. Forsythia

Slika 2. Hydrangea macrophylla

¹ Dubravka Auguštin, dipl. ing.

zati početkom ožujka iznad drugog ili trećeg pupa počevši od osnove, te sve izbojke koji su cvali prošle godine, kao i sve suhe, slabe ili prestare grane koje gotovo i neće cvjetati.

Coryllus avellana - lijeska

Svake pete godine u rano proljeće režu se na 2 do 3 pupa iznad tla one grane koje više ne rađaju. Uklanjaju se suhe grane i one koje tjeraju prema središtu grma te preslabe grančice.

Vrste: Berberis - zimzelene vrste, Viburnum opulus, Weigela florida

Reže se svake godine poslije cvatnje, lagano održavajući simetriju grma. Oštećene i suhe grane režu se sredinom proljeća.

Vrsta: Prunus laurocerasus

Orezivanje se vrši kasno u proljeće, a tijekom vegetacije režu se izbojci koji narušavaju sklad. Grm vrlo dobro podnosi i jači rez.

Cotoneaster - dunjarica, Pyracantha coccinea - pirakanta

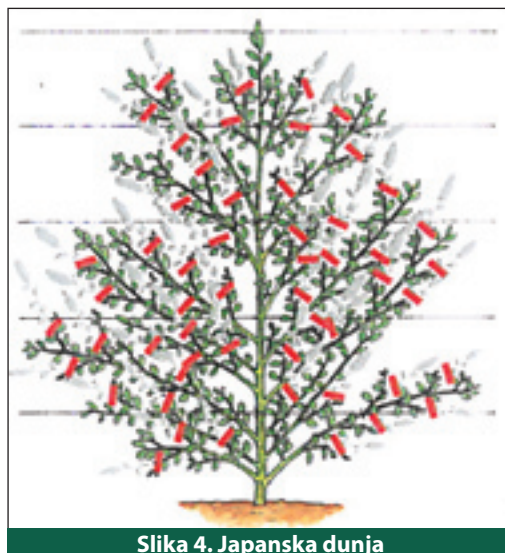
U ožujku ili travnju treba odrezati najstarije grane koje su ogoljele, koje rastu prema središtu ili one koje ometaju skladni rast.

Chaenomeles japonica – japanska dunja

Krajem travnja ili početkom svibnja, odnosno nakon cvatnje, odreže se nekoliko glavnih grana koje su previše razgranate, i to one koje su usmjerene prema sredini grma, te slabe i suhe grane. Svakako treba ostaviti izbojke koji su cvjetali jer će oni u jesen nositi ukrasne plodove.

Slika 3. Prunus laurocerasus

Slika 4. Japanska dunja

Ruže

Grmovita ruža – orezuje se onda kada se više ne treba bojati mrazeva i kada bazni pupovi još nisu počeli tjerati. Treba odabrati šest do sedam mladih jačih izbojaka i rezati ih iznad drugog ili trećeg dobro vidljivog pupa. Snažnije vrste treba rezati iznad četvrtog ili petog pupa te ukloniti sve ostale izbojke i suhe grane.

Čajevka – u ožujku se režu u ravnini tla prestare grane. Glavne izbojke treba prikratiti na dvije trećine njihove duljine, a mlade izbojke za samo jednu trećinu - na kraju ukloniti sve suhe i preslabe izbojke.

Mini ruža – u ožujku treba ukloniti suhe i najstarije izbojke koji su se previše razgranali. Ostale izbojke treba odrezati iznad drugog ili trećeg dobro vidljivog pupa.

Penjačica koja cvate jednom godišnje – nakon cvatnje orezati bočna grananja iznad drugog ili trećeg lista počevši od osnove. Ukloniti dva do tri slabije cvatuća izbojka, koji su ogoljeli pri osnovi, te suhe i preslabe izbojke.

Penjačica koja cvate više puta – u ožujku ukloniti jedan ili dva najstarija izbojka. Duge grane prikratiti za jednu trećinu, a njihove izbojke iznad drugog ili petog dobro vidljivog pupa. Također ukloniti sve suhe i preslabe izbojke.

Rhododendron

Nakon cvatnje koja je između kraja ožujka i srpnja, ovisno o vrsti, ručno se uklanjaju ocvali cvjetovi. Povremeno treba ukloniti suhe grane. Kada rododendron dobije ružan oblik, treba ga pomladiti. To se radi tako da se u ožujku odrežu svi izbojci na 20 do 30 cm od tla.

Taj postupak se ne primjenjuje prečesto da se ne bi izazvao poremećaj u razvoju stabla. Treba izabrati najbolje smještene i najsnažnije izbojke.

Slika 5. Rhododendron

Slika 6. Magnolija

Magnolija

Magnolija se vrlo često nalazi u kućnim vrtovima. Zanimljiva je zbog rane cvatnje i prekrasnih krupnih i pustenastih pupova zimi. Krajem travnja (nakon cvatnje), odrežu se vrhovi ocvalih grana dva ili tri lista ispod ocvalog cvijeta na vrhovima ocvalih grana. Uklanjaju se stare ogoljele grane neposredno iznad mladog izbojka što je moguće niže. Također se mogu prikratiti za nekoliko centimetara grane koje nisu cvale.

Opisana je rezidba samo malog broja vrsta koje rastu u kućnim vrtovima, ali navedene vrste su svakako najčešće.

POLJOPRIVREDNA ZADRUGA "POŠIP" ČARA

20273 ČARA
otok Korčula
Hrvatska
tel. +385 20 833 006
GSM. +385 98 244 102

